

UVODNIK: IZBRANE SUPERVIZIJSKE TEME

189

Sonja Žorga in Alenka Kobolt

Urednici sva veseli, da ostaja revija Socialna pedagogika še naprej odprta za teme s področja supervizije, v tokratni številki tudi teme, ki se tiče delovanja svetovalnih delavk in delavcev v šoli. Revija in člani/-ce uredniškega odbora so s to odprtostjo v preteklosti in tudi danes prispevali k seznanjanju strokovne javnosti o temeljnih in inovativnih temah s področja supervizije, koučinga in organizacijskega svetovanja. Prav vsako strokovno področje potrebuje ne le tuje, ampak tudi vire v slovenskem jeziku. Hvala uredniškim odborom in urednikom, ki ste to omogočili.

Socialnopedagoška stroka v Sloveniji je bila poleg terapevtskega in socialnodelavskega področja tista, ki je vse od svojih začetkov delovanja na univerzitetni ravni supervizijo razumela kot proces poklicne refleksije in graditve poklicne kompetence ter s tem kot pomemben razvojni prispevek – začenši s študijem in nadaljevanjem skozi celotno karierno pot. Zato ni slučaj, da se tudi na nov študij na magistrski stopnji (prej je ta študij potekal na ravni specializacije), poimenovan Supervizija, osebno in organizacijsko svetovanje, vpisujejo (poleg drugih strokovnih profilov) tudi številne socialne pedagoginje, ki številčno prednjačijo pred kolegi tudi na študiju socialne pedagogike.

Občasne tematske številke te revije so že tradicionalno namenjene tudi temam s področja supervizije, v zadnjem času tudi s področja koučinga ter organizacijskega svetovanja ali organizacijske supervizije.

Tako je po dveh letih (leta 2014 je izšla številka z naslovom *Supervizija in organizacijski koučing*) pred vami nova tematska številka s tega področja, tokrat dokaj raznolika – naslovili smo jo *Izbrane supervizijske teme*. Prispevki obsegajo vse od čuječnosti, ustvarjalnosti v superviziji, tematizacije kreativne supervizije in uporabe kreativnih tehnik v njej do geštalt pristopa k izvajanju supervizije, ki je predstavljen v dveh prispevkih iste avtorice, pa vse do zanimive empirične raziskave, ki nas povede v svet spoprijemanja s stresom pri svetovalnih delavkah in delavcih v osnovnih šolah v Sloveniji.

Prispevek Janija Stergarja nas vodi k tematiki, ki je zadnja leta pogosto omenjana, predstavljana in raziskovana na področju različnih znanstvenih in strokovnih disciplin. Kot nam pove že sam naslov **Čuječnost, čuječno izkustveno učenje in razvojno-edukativni model supervizije**, se avtor v njem ukvarja z integracijo čuječnosti in izkustvenega učenja v čuječnostno izkustveno učenje ter le-tega poveže z razvojno-edukativnim modelom supervizije. Če je v prvem delu članek usmerjen predvsem v teoretično raziskovanje konceptov čuječnosti, čuječnega učenja, izkustvenega učenja in čuječnega izkustvenega učenja, pa je v drugem delu poudarek na aplikaciji koncepta čuječnosti in čuječnostnega izkustvenega učenja v razvojno-edukativni model supervizije. V njem avtor teoretično nadgradi razvojno-edukativni model supervizije s koncepti čuječnosti ter predstavi vrsto uporabnih pristopov in vaj za razvijanje čuječnosti in spodbujanje čuječnostnega izkustvenega učenja v supervizijski praksi.

Prispevek Jane Rapuš Pavel in Urše Marn Kosin nosi naslov **Svetovalne delavke in delavci osnovnih šol o soočanju s stresom na delovnem mestu** in predstavi empirično študijo, ki nas seznanja z viri stresorjev svetovalnih delavk/-cev v naših osnovnih šolah in z načini soočanja oziroma spoprijemanja s stresom. Raziskava temelji na odgovorih 170 svetovalnih delavk in delavcev iz vseh slovenskih regij. Med ključnimi dejavniki oziroma viri stresa se

kažejo tisti, ki so povezani z njihovimi vlogami in organizacijo dela, pri čemer se udeleženi v raziskavi najpogosteje poslužujejo aktivnega soočanja s stresnimi situacijami, iščejo pa tudi čustveno podporo. Tudi ta prispevek je posredno povezan s supervizijo, saj avtorici navajata rezultate drugih študij, ki prav supervizijo uvrščajo med uspešne podporne metode za uspešno premagovanje stresa na delovnem mestu.

Članek Claudie Knoll, glasbene terapevtke in supervizorke, z naslovom **Ustvarjalnost v superviziji – premik k celostnemu pristopu supervizije**, se sistematično usmeri v predstavitev razumevanja ustvarjalnosti v najširšem pomenu te besede in v nadaljevanju k možnostim uporabe ustvarjalnih pristopov v slehernem supervizijskem procesu, saj ustvarjalnost, igra in improvizacija prispevajo k razvoju refleksivnosti supervizantov. Avtorica predstavi koncept varnega prostora in možnostnega prostora ter njun pomen za supervizijsko situacijo. Bolj kot uporabo posameznih ustvarjalnih tehnik zagovarja ustvarjalno držo supervizorja, ki ga opredeli kot inovativnega, prožnega in igrivega. Prispevek sklene s primeri iz lastne prakse.

Irena Borštnar, dipl. organizatorica in menedžerka, pravkar opisano temo kreativnosti in ustvarjalnosti izpelje v strokovni prispevek z naslovom **Kreativnost in kreativne tehnike v superviziji**. V njem predstavi raznolike možnosti uporabe kreativnih eksperimentov, vaj, postavitvev, skratka metod in tehnik v raznolikih supervizijskih procesih. Odgovarja tudi na vprašanje, v čem je prednost kreativnih pristopov in kaj v supervizijskih procesih omogočajo – namreč premik od ustaljenih vzorcev mišljenja in odzivanja k novim, doslej nepreizkušenim možnostim ter s tem k novemu učenju in spremembam.

Dva prispevka sta delo ene avtorice, Tatjane Verbnik Dobnikar, mag. socialne pedagogike, ki se že leta ukvarja in izobražuje na področju geštalt teorije in terapije ter jo s pridom uporablja v praksi svetovalne delavke v šoli, klinični in supervizijski praksi. V članku Geštalt v superviziji predstavi temeljne koncepte geštalt terapije ter skozi njihovo razumevanje prikaže supervizijski proces, odnos med supervizorjem in supervizantom, spreminjanje, osebnostno

in profesionalno rast. Različne možnosti uporabe geštalt principov v superviziji tudi ilustrira s primeri iz svoje prakse.

V drugem prispevku z naslovom **Uporaba nekaterih kreativnih metod in tehnik v superviziji – geštaltistični pristop** se usmeri k predstavitvi eksperimenta kot enega temeljnih načinov širjenja zavedanja v geštalt pristopu. Pri tem v veliki meri izhaja iz lastne prakse in izkušenj uporabe eksperimenta v procesu odkrivanja novih možnosti in izbir skozi osredotočanje na proces med supervizantom in supervizorjevim odzivom nanj. Opozarja, da v superviziji sicer lahko uporabimo nekatere geštalt metode in tehnike, vendar je pomembno predvsem, da z načinom dela in mišljenja sledimo načelom in principom geštalt pristopa. In prav tega nam skuša avtorica v svojem članku nazorno približati.